

Warszawska Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych

District Chamber of Nursing and Midwives

00-042 Warszawa ul. Nowy Świat 63 POLAND / tel. 0(22) 826 84 77, 826 84 42, fax. 826 78 08 / woipip@woipip.pl

Warszawa, dnia 3 kwietnia 2017 r.

KP/44/17

Pani
dr n. med. Grażyna Bączek
Konsultant Wojewódzki
ds. Pielęgniarstwa Ginekologicznego
i Położniczego

Szanowna Pani Konsultant,

zwracam się z uprzejmą prośbą o opinię pani Konsultant w sprawie samodzielnego pobierania rozmazów cytologicznych w oparciu o wiedzę nabytą w trakcie kształcenia przeddyplomowego, które obejmuje pobieranie cytologii oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego z dnia 7 listopada 2007 r. (Dz.U. Nr 210, poz. 1540) w związku z § 6 przywołanego rozporządzenia ust.1 pkt2 ppk b, W rozporządzeniu tym nie są zawarte żadne dodatkowe warunki, od których zależne by było pobieranie rozmazów cytologicznych w warunkach ambulatoryjnych.

Nie dotyczy pobierania rozmazów w ramach Narodowego Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, która to czynność wymaga skończenia specjalnego kursu pobierania cytologii potwierdzonego certyfikatem.

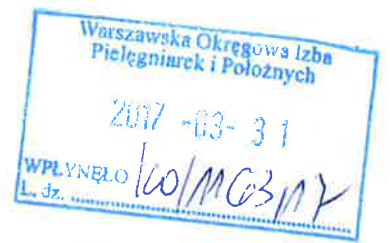
Prośbę swą motywuję wpływaniem do Samorządu zasadniczo różniących się od siebie opinii położnych .

z poważaniem

PRZEWODNICZĄCA

Okręgowej Rady
Warszawskiej Okręgowej Izby
Pielęgniarek i Położnych

(-) mgr **Elżbieta Madajczyk**

KONSULTANT WOJEWÓDZKI
w dziedzinie PIELĘGNIARSTWA GINEKOLOGICZNEGO I POŁOŻNICZEGO
dla WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

dr n. med. Grażyna Bączek

Zakład Dydaktyki Ginekologiczno – Położniczej

Warszawski Uniwersytet Medyczny

02-091 Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 81

e-mail: gbaczek@wum.edu.pl

Tel. +48 22 5720702

Fax +48 22 5720702

Warszawa, dn. 29 marca 2017

Szanowna Pani Przewodnicząca

W odpowiedzi na prośbę o opinię w sprawie samodzielnego pobierania rozmazów cytologicznych przez położne przedstawiam poniżej stanowisko Konsultanta Wojewódzkiego w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego oparte na stosownych dokumentach. Stanowisko zostało skonsultowane i zaakceptowane przez Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego.

- Zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA ZDROWIA z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego, paragraf 11 wskazuje, że:
„(...) pielęgniarka i położna może pobierać do celów diagnostycznych bez zlecenia lekarskiego każdy rodzaj materiału do badania, którego pobieranie wynika z uprawnień zawodowych nabytych w ramach kształcenia przeddyplomowego i podyplomowego, w szczególności krew żylną, mocz, ślinę, kał, włosy, wyskrobiny z paznokci, wymaz z górnych dróg oddechowych, wymaz z rany, wymaz z dróg moczowych i narządów płciowych, wymaz z odbytu, wymaz z oka, wymaz z policzka i wymazy cytologiczne”.
- wcześniejsze ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych

i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego z dnia 7 listopada 2007 r. podaje w Załączniku 4, że **wśród badań diagnostycznych i rodzajów materiałów do tych badań pobieranych przez położną należy m. in. „wydzielina z dróg rodnych (rodzaj materiału) z której można wykonać badanie cytologii szyjki macicy”.**

- Powyższe rozporządzenia nie zawierają żadnych dodatkowych warunków, od których zależne jest pobieranie rozmazów cytologicznych w warunkach ambulatoryjnych przez położną.
- Kwestię **przygotowania zawodowego położnej w toku kształcenia przeddyplomowego** w omawianej dziedzinie reguluje **ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa.** Czytamy w nim, że absolwent kierunku położnictwo, studiów I stopnia uzyskuje następujące efekty kształcenia (umiejętności zawodowe) w omawianym obszarze:
  - „C. NAUKI W ZAKRESIE PODSTAW OPIEKI POŁOŻNICZEJ:
    - Student w dziedzinie wiedzy:
      - C.W2. **charakteryzuje metody, sposoby, zasady, techniki i procedury** stosowane w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie;
      - C.W3. **opisuje działania i zasady przygotowania położnej do instrumentowania oraz zabiegów diagnostycznych;**
      - C.W4. **opisuje modele, standardy i procedury wykorzystywane w pracy położnej oraz istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i strukturę wykonania podstawowych czynności położniczych;**
    - Student w dziedzinie umiejętności:
      - C.U1. **posługuje się właściwym nazewnictwem z zakresu opieki położniczej, neonatologii i ginekologii oraz interpretuje podstawowe pojęcia z zakresu praktyki zawodowej położnej;**

- C.U2. **wykonuje oraz dokumentuje podstawowe zabiegi higieniczne, pielęgnacyjne, diagnostyczne i lecznicze**, w tym:
  - h) **pobiera wymazy z pochwy**, rany pooperacyjnej, ucha, nosa, gardła, odbytu, okolic cewki moczowej i okolic oka noworodka,
  - p) **przygotowuje odbiorcę swoich usług, siebie i stanowisko pracy do przeprowadzenia badań i zabiegów**,
  - q) **przygotowuje zestawy do badań oraz zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych i leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii**,
  - r) **uczestniczy w zabiegach diagnostycznych i leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii, (...)**
- „D. NAUKI W ZAKRESIE OPIEKI SPECJALISTYCZNEJ (... ginekologia i opieka ginekologiczna, ...):
  - Student w dziedzinie wiedzy:
    - D.W43. **określa udział położnej w diagnozowaniu pacjentek ze schorzeniami ginekologicznymi** (ocena ekosystemu pochwy, **cytodiagnostyka**, kolposkopia, badania patomorfologiczne, diagnostyka endokrynologiczna);
    - D.W45. **przedstawia epidemiologię i patogenezę chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i sutka**;
    - D.W46. **omawia udział położnej w profilaktyce chorób nowotworowych**;
  - Student w dziedzinie umiejętności:
    - D.U36. **sprawuje opiekę ginekologiczną nad kobietą w różnych okresach jej życia i stanie zdrowia – od poczęcia do senu**;
    - D.U37. **uczestniczy w diagnostyce i leczeniu chorób i wad narządów płciowych kobiecych oraz planuje opiekę ginekologiczną**;

- **D.U39. rozpoznaje wczesne objawy nowotworowe i stany przedrakowe; (...)**

Wymienione powyżej fragmenty Rozporządzeń Ministra Zdrowia i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wskazują na uregulowanie kwestii „pobierania przez położną rozmazu cytologicznego z szyjki macicy”. W toku kształcenia przeddyplomowego realizowany jest cykl kształcenia teoretycznego i praktycznego umożliwiający uzyskanie przez studenta, a następnie absolwenta, wymaganych wyżej wymienionym rozporządzeniem umiejętności intelektualnych i praktycznych. (ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa).

W związku z powyższym położna należy przyjąć, że położna może pobierać rozmazy cytologiczne bez żadnych dodatkowych warunków. (Zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA ZDROWIA z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego).

Powyższe uzasadnienie nie dotyczy odrębnej regulacji pobierania rozmazów w ramach Narodowego Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, która to czynność wymaga skończenia specjalnego kursu pobierania cytologii potwierdzonego certyfikatem.

Z wyrazami szacunku

Grażyna Bączek, dr n. med.
Konsultant Wojewódzki w dziedzinie
pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego